

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

С о ф и я,
28 октомври 1986

ПРИСЪСТВУВАЩИ: ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: БАНЧО БАНОВ
КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ
АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА
ПЕЛИН ПЕЛИНОВ
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ
ЕНЧО ХАЛАЧЕВ
АСЕН ШОПОВ
МЛАДЕН КИСЕЛОВ
АСЕН МИЛАНОВ
СТЕФАН ДАНАИЛОВ
САВА ХАШЪМОВ
ИВАНКА ДИМИТРОВА
ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ
ВЕЛКО КЪНЕВ
АТАНАС ВЕЛЯНОВ
ТОДОРКА СТОИМЕНОВА
НАТАЛИЯ МИШКОВА

ОТСЪСТВУВАЩИ:

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ
ГАЛИНА АСЕНОВА
ВИОЛЕТА ГИНДЕВА
АДРИАНА АНДРЕЕВА
МАРГАРИТА ДУНАРИНОВА
ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА
АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ
СЛАВКА СЛАНОВА

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
С Ъ В Е Т

Състоял се в Заседателната зала на Народен театър "Иван Вазов" на 28 октомври 1986 г.

НАЧАЛО: 16.15 ч.

КРАЙ: 18.15 ч.

О Т К Р И В А Н Е:

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другарки и другари,
Откривам заседанието на Художествения съвет като предлагам то да протече при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д:

1. Предложение за прекатегоризация на актьори – ще докладва Наталия Минкова.
2. Информация за някои изменения в репертоара за сезон 1986/7 г.
3. Информация за гастрол на театъра в Москва.
4. Разни, която е предвидена за да ви се осигури възможност да изкажете свои мнения, предложения и т.н., незасягащи дневния ред, който изложих, но според вас, нуждаещи се от разрешение.

Имате ли някакви предварителни бележки? – Няма.

И така, преминаваме към първа точка от дневния ред. Съгласно Наредбата за категоризация на художествено-творческия персонал при обсъждане на въпросите трябва да присъствуват 2/3 от членовете на Художествения съвет. В случая сме точно толкова. За

вземане на утвърдително решение трябва да гласуват не по-малко от 11 души. Гласуването е явно. Давам думата на Наталия Минкова да ви разясни някои въпроси.

НАТАЛИЯ МИНКОВА:

Необходимото условие за да се премине от категория в категория е три години трудов стаж за преминаване от четвърта до първа категория и четири години от първа в извънредна и от извънредна във висша. От четвърта до първа категория прекатегоризирането се прави от Художествения съвет, а в останалите случаи от ведомствена комисия по предложение на Художествения съвет. Прекатегоризирането се извършва въз основа на комплексна оценка като най-вече трябва да се обърне внимание на художествено-творческата дейност на актьора.

Имат право да преминат в по-горна категория следните актьори:

РАЙНА КАНАЗИРЕВА – от извънредна във висша

МАРИЯ БРАЙКОВА, която играе в Кърджалийския театър, и ние ще им изпратим предложение от там да я предложат за повишаване в категория, тъй като има право.

ВИОЛЕТА ДЕКАЛО – от извънредна във висша

МАРИУС ДОШКИНС – от първа в извънредна

КАМЕЛИЯ НЕДКОВА – от втора във първа

ГЕОРГИ МАМАЛЕВ – от втора във първа

Би трябвало да се разгледат по отделно и да се обсъди всяка кандидатура. След това чрез явно гласуване да се оформи прекатегоризирането на Камелия Недкова и Георги Мамалев, а другите – да се направи предложение до ведомствената комисия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Както знаете прекатегоризацията не се прави поради изтичане на определен стаж в театъра, а въз основа на комплексна оценка за цялостната художествено-творческа дейност на актьора, за неговия принос, за постиженията му, за неговата трудова

професионална и творческа дисциплина. Искам специално да подчертая това нещо, тъй като напоследък свикнахме с мисълта, че щом работим определено време на дадено място, трябва да получим нашивка. По тази причина няма да гласуваме тук за Мария Брайкова. Аз съм наредил да се постави въпроса пред ръководството на театъра в Кърджали. Останалите актьори са ваши колеги, които вие много добре познавате, с които работите или с които не работите, но живеете заедно в една и съща трупа и имат възможност да прецените дали трябва да преминат в по-висока категория, или да останат в същата. За някои от категориите последна дума има ведомствената комисия и тя ще реши окончателно да приеме или не нашите предложения.

Има ли някакви други съображения от този род, които вие желаете да изкажете и след това да преминем към обсъждането на отделните кандидатури?

Има думата Стефан Данаилов.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Третият човек в нашия театър, който сам подава молбата си за пенсиониране е Динко Динев. Той има един разговор с мен да се обърна от негово име към Художествения съвет с молбата да се преразгледа неговия въпрос с прекатегоризирането. Да решим дали можем да го предложим за висша категория. Той е вече пенсионер, това няма значение за пенсията му, а само за дейността му в киното, където смята да продължи да работи. Просто ме помоли човекът да ви съобща неговото искане и ако е възможно да го задвижим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Поставен беше въпрос за обсъждане. Имате думата върху него и изобщо за всички кандидатури.

АСЕН МИЛАНОВ:

Да започнем с Динко Динев. Аз лично съм за предложението на Стефан Данаилов.

АСЕН ШОПОВ:

Мисля че постановката на въпроса за Динко Динев е ясна. Гласуването ще покаже отношението на всички ни. Аз искам да споделя своето положително мнение по въпроса за категоризирането на Мариус Донкин, Камелия Недкова и Георги Мамалев. На основата на творческите им прояви, ангажираността им в театъра, считам че е напълно уместно да направим това прехвърляне.

САВА ХАШЪМОВ:

Ние от първа в извънредна и от извънредна във висша категория имаме право само да предлагаме на ведомствената комисия. Да не предлагаме кандидатури, които ще бъдат приети несериозно. Там би трябвало да бъдем най-прецизни. Именно имайки предвид творческата дейност, приносът и т.н. Затова аз ще се присъединя и ще гласувам за тези, за които смятам, че е необходимо. За Динко Динев съм единодушен с казаното до тук, но за другите две кандидатури съм резервиран.

ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ:

Аз съм на същото мнение.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Специално за тримата относително по-млади колеги предложението да минат в по-горна категория е нещото, за което може да се каже, че е напълно справедливо. Всички ние сме свидетели на техните творчески изяви и на приноса им за театъра.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Да прекратим обсъждането. Приятно ми е да отбележа, че Художественият съвет се отнесе правилно към стойностите които тук сме призовани да обсъждаме. Зная, че всички оценки от този род винаги се подлагат на съмнения и съображения от различен характер, но в последна сметка има една справедливост, която се свежда до преобладаващата положителна оценка или отрицателна, на хората, избрани да решат дали някой трябва да премине в по-висока категория. Има хора от различен характер - такива, които ни занимават непрекъснато със своите претенции и са способни да изкарат целия свят виновен, затова че не могат да направят нищо в продължение на 25 - 30 години, но в последна сметка нещата се свеждат до възможности. Във всяка творческа сфера е противоречив въпросът дали един човек с талант ще пробие. В една професия като актьорската човек твърде трудно може да покаже всички свои качества. Но с течение на времето нещата се оформят и всеки от този колектив може да каже кое има истинска стойност и кое - не.

И аз съм най-доволен, че общото становище категорично се очерта за тези трима млади членове на нашата трупа, които много добре защитават своето присъствие. Макар че с някои от тях съм имал разправии, можем да сме доволни, че те са в нашата трупа и можем да разчитаме, че ще пренесат щафетата по-нататък по пътя на Народния театър "Иван Вазов".

Колкото до останалите, тяхната реализация в театъра не е убедителна. Мога да кажа, че Виолета Декало има скромно присъствие, не е проявявала никакви претенции, докато Райна Каназирева, спомням си на едно партийно събрание се изказа, че ние не сме оценили достатъчно таланта ѝ, че в началото е била много надеждна и т.н. Но аз лично нямам куража да ги предложа за ведомствената комисия. Това е и становището, което се очерта като преобладаващо в Художествения съвет.

Пристъпваме към гласуване за включване в предложението до ведомствената комисия на първите трима, а за другите сами ще решим дали ще преминат в по-горна категория.

РАЙНА КАНАЗИРЕВА - от извънредна във висша - няма гласове "за". Художественият съвет не предлага актрисата Райна Каназирева за преминаване в по-горна категория.

ВИОЛЕТА ДЕКАЛО - от извънредна във висша - няма гласове "за". Художественият съвет единодушно приема да остане в същата категория.

МАРИУС ДОНКИН - от първа в извънредна - всички гласуват с "да". Против няма. предложението ще се донесе до знанието на ведомствената комисия.

КАМЕЛИЯ НЕДКОВА - от втора в първа - единодушно за.

ГЕОРГИ МАМАЛЕВ - от втора в първа - единодушно за.

Художественият съвет утвърди преминаването на Камелия Недкова и Георги Мамалев в първа категория.

Юридическото оформяне на предложението за повишаване в категория на Динко Динев е малко сложно, но аз смятам, че ние можем да гласуваме, защото той е бил от хората, които са поддържали един нормален дух в театралния колектив. Той работи няколко години в Смолян. Там се справи добре със задачите, които му бяха поставени и накрая реши, че за него ще бъде по-добре да излезе в пенсия. Аз предлагам Художествения съвет да предложи на ведомствената комисия да му се даде висша категория. Ще говоря с Димитрина Гурова по този въпрос.

Моля, който е съгласен **ДИНКО ДИНЕВ** да бъде предложен за преминаване във висша категория, да гласува: приема се единодушно.

В предложението, което ще отиде, да бъде отбелязана тази особеност на неговата кандидатура.

Искам да благодаря на Художествения съвет за точната оценка, която направи и която е в интерес на актьорите с действителни заслуги в нашия театър.

Др. Наталия Минкова и Дора Стоименова са свободни. /Напускат заседанието/

Другарки и другари,

Като втора точка от дневния ред е включена една кратка информация за гастрола на театъра в Москва. Тя е въз основа на материалите, които се появиха в печата, на цялостното представяне на театъра в Москва и на оценките, които бяха направени след нашето завръщане, включително от Бюрото на Комитета за култура.

Към нашия театър беше проявено повишено внимание от страна на съветската театрална общественост заради неговото име и престиж и заради очакването, че този театър ще покаже нещо интересно и хубаво на московската публика. Повишено беше вниманието и от страна на отговорни институти, на Комитета за култура, който разчиташе, че в целия комплекс от културни изяви Народният театър ще даде лице на Дните на българската култура и ще бъде в центъра на това голямо събитие. Мнозина от вас бяха на този гастрол и имат непосредствено впечатление от начина по който той протече. Имам предвид представленията и искам да изкажа своето възхищение от високата професионална и творческа дисциплина, от липсата на каквито и да е провинения. По време на гастрола имаше висок професионален тонус и аз искам пак да подчертая, че театърът беше на голяма висота в своята професионална и творческа дисциплина.

На второ място, интересът към нашите представления беше голям. Мога да започна с пресконференцията. Смятам, че това се дължи на богатия репертоар, грижливо подбран от Художествения съвет с разнообразие на автори и цветове. Макар че групата беше твърде голяма, това не ни създаде проблеми

тъй като бройката от 135 души се спази – едни идваха, други си отиваха.

На трето място, съветската телевизия никога не е проявявала такова внимание към нас. Поне не са били толкова интервютата и срещите и то по един начин, който имаше характера на по-широка пропаганда за нашия театър. Гита Минкова и Николина Севданова много енергично отразяваха нашата работа с интензивен контакт с изтъкнати съветски театрални дейци. Техните оценки и мнения, които предаваха в радиото и във в. "Отечествен фронт" позволиха гастролът ни своевременно да бъде отразен и в нашата преса. Особено сполучливо беше представянето във в. "Народна култура". Той се обърна към трима съветски изкуствоведи, които коментираха и направиха професионална оценка на гастролите ни, като в тях има и критични елементи. Това издига нашата работа на по-високо равнище. Аз лично съм бил понякога недоволен от този вестник, но сега написах едно благодарствено писмо за сполучливо отразения гастрол на нашия театър в Дните на българската култура в Москва.

На заседанието на бюрото на Комитета за култура беше изнесена информация от другаря Георги Йорданов общо за Дните на българската култура в Москва и в нея мястото на Народния театър "Иван Вазов" беше отделено с израза: "Особено трябва да подчертаем изявиите на Народния театър "Иван Вазов" в рамките на Дните на българската култура в СССР"

Можем да бъдем удовлетворени от работата, която положихме за достойното представяне на театъра. Имаше и две творчески срещи, в които участваха доста от нашите хора. Името "Вазовци", с което ни титулуват в Москва, беше най-достойно защитено и в цялата ни гастролна

дейност в чужбина никога не трябва да забравяме тази оценка, която е и много задължаваща. Можем да бъдем удовлетворени и от начина, по който бяхме посрещнати, за цялостното обезпечаване на спокойствието на всеки от нашата труппа, за да можем да свършим своята работа така, както се изисква. Изпратихме специално благодарствено писмо до Министерството на културата на СССР специално за нашите домакини. В рамките на Дните на българската култура в Москва нашият театър свърши една полезна работа, част от общото сътрудничество между съветската и нашата страна. За нас това е един радостен извод и в същото време трябва да ни служи като стимул за бъдещата работа, за качествата и върховете, които трябва да преследваме, за да стъпваме достойно в редовете на българското театрално изкуство. В интервюто по телевизията отбелязах един доминиращ факт – за самоотвержената работа на труппата, но не съм подценил и работата на нашите режисьори. Въпреки всичко, смятам че това са хората, които преминават през всички трудности, но държат стабилно името и нивото на театралното изкуство в Народния театър "Иван Вазов" в свои ръце заедно с актьорската труппа на театъра. Така, че моята благодарност е и към тях, и към драматурзите, и към всички работници, които участваха в гастролата. Искам още да добавя, че на нас ни предстои гастрол в Белград – догодина или по-следващата година. Трябва по звена да помислим по какъв начин ще се представим там, защото тук те се представиха много добре и имат много интересна и добра публика с традиции в театъра, затова ние не бива да допускаме по-ниско ниво.

Смятам, че Художественият съвет има пълно основание да даде висока оценка за цялостното представяне на театъра в този гастрол в Москва по случай Дните на българската култура в СССР.

Имате думата да изкажете своите мнения по този въпрос.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Наистина добра беше организацията от страна на другарите от Госконцерт, които най-грижливо бяха подготвили всичко и разбира се на др. Воденичаров, който се занимаваше основно с организационните въпроси, тъй като трупата беше много голяма, доста от хората, които обикновено са в помощ на ръководството не участваха в турнето, но ние излязохме с чест от тази работа. Организационните въпроси бяха много важни през тези дни за цялостната работа и още веднъж искам да повторя, че техническите служби макар и в намален състав много добре свършиха своята работа. Турнето ни имаше хубав творчески дух и никой не наруши предварителната уговорка, която имахме за нашето поведение там, така че това може да ни бъде като еталон за едно удачно турне по всички линии.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Към положителната оценка на нашето турне от др. Фучеджиев искам да прибавя един момент. За мен лично това е пето по ред турне в СССР и за първи път то беше отразено на страниците на в. Правда. Амбицията, която театърът ще продължи да преследва през следващите си турнета трябва да е задължена пред тази действително висока творческа оценка на страниците на органа на КПСС. Нека не забравяме, че в това и във всички останали турнета в страните от социалистическия лагер театърът винаги откриваше и закриваше театралните празници. Ние започнахме с една висока нота, която държахме и после, но общо взето системата на разпространение на билетите там трябва да имаме предвид при следващи турнета. "Синята птица" беше разпродадена като естраден концерт, но представленията ни издържаха. Трябва да имаме предвид тази попиляност на касите из града. Но наистина присъствието ни на страниците на в. "Правда" е първото ни реално постижение в тези пет гастрола.

АСЕН ШОПОВ:

Трябва с две думи да се отбележи приноса на Наталия

Барска за превода на спектаклите.

ВЕЛКО КЪНЕВ:

Може би ние изпускаме нещо от тези гастроли, което според мен е най-важното. Трябва да се поговори с тези хора, които ни гледат и там, на място да се обсъждат спектаклите, директно да се задават въпросите и някак си по-"очи в очи" да бъдат разговорите. Това би било много полезно за нас, актьорите, защото ние играем, прибираме се без да сме успели да разберем какво са харесали и какво не хората. Ние не можем да добием представа за това какво сме, до къде сме, какво можем и какво не можем. Например като в киното - след прожекцията на другия ден се обсъжда. Има нещо, което може да се използва, за да бъдат по-реални тези наши връзки. А не да играем и да си мислим какво са казали и какво недоизказали зрителите.

БАНЧО БАНОВ:

Разбира се времето на нашите гастроли в чужбина се избира от висшестоящи организации, но искам да споделя, че няколко пъти досега нашият театър гостува в СССР в рамките на Дните на българската култура. Оказва се, че това е сезон, в който голяма част от съветските театри са на гастроли из страната и доста от съветските първници на театъра не са в Москва. Ние и този път се убедихме, че твърде малко бяха представителите на съветското артистично изкуство, които присъствуваха на нашите спектакли. Това трябва да се има предвид, когато се определят нашите гастроли.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Преминаваме към трета точка от дневния ред: информация за някои проблеми в репертоара на театъра за сезон 1986-1987 г.

Състоя се едно заседание на Бюрото на Комитета за култура основа на което беше проблемът за съвременната българска

драматургия. Отбелязано бе, че тя не присъствува достатъчно в репертоара на театрите. Съществуват много пиеси, но Бюрото на Комитета за култура определи, че качеството не е високо на много от тях. Тази бележка беше отправена и към репертоара на Народния театър. На второ място беше отправена бележка за липса на българска класика в нашия репертоар. Беше възразено срещу прекалената класичност на репертоара, специално за заглавието "Калигула" и неговия автор по един начин, срещу който аз нямах възможност да възразя, да доказвам каква е функцията ѝ и какво представлява авторът. Общо взето се оформи становище, че нашият репертоар все още не е достатъчно задоволителен. Не се съгласих с проблема за българската съвременна пиеса като посочих, че трябва да се има предвид и афиша на театъра, в който се съдържат четири съвременни български пиеси, някои от тях с добри качества. Заявих, че ние не сме длъжни да правим нова българска пиеса още повече, че подходяща в момента няма. Освен това казах, че ние нямаме практиката да правим съвсем нова българска пиеса без тя да е поставена преди това в провинциален театър и безм да сме я видели, а чак след това да я поставяме ние на по-високо равнище. Това е едно указание, което сме длъжни да спазваме. По втория пункт бях доста обезоръжен - по въпроса за класическата българска драматургия. Имаме като присъствие в репертоара само "Чичовци". Тоест в нашата работа ние малко пропуснахме този проблем, който е един от основните и една от най-важните задачи на театър с такова име. Независимо дали са правени дадени пиеси преди 20-30 години, те не са отживели и отново имат място в нашия репертоар. Бележката беше основателна. Съществуването на заглавието "КЪЩА" от А. Страшимиров не беше прието убедително и беше предложено да се направят корекции, които основно се свеждат до това:

1. Да се включи на всяка цена произведение за 70-годишнината на Октомврийската революция;

2. Да се помисли за едно сериозно произведение от българската класика;

За други заглавия също така може да се помисли, за да добие репертоара ни необходимия облик. Щом получим хубава съвременна българска пиеса, ще я поставим. За това няма никакви пречки, но ние си имаме достатъчно заглавия, с които решаваме задачите си пред театралната публика. Затова поех ангажимент за българската класика и за заглавие за ВОСР. Веднъж коментирахме този въпрос с драматурзите, трябваше да се съберем и с режисьорите, но това не стана. През другата седмица ще се срещнем с тях и ще потърсим най-целесъобразното решение на тези поставени ни задачи за корекция в репертоара.

Ръководството на Комитета за култура не се присъедини изцяло към тези оценки, др. Йорданов направи положителна оценка за афиша на Народния театър, защото не може да не го направи след такова представяне в Москва, каквото имаме ние.

Но очевидно трябва да се занимаем сериозно с два въпроса:

1. За заглавие за ВОСР има една насока - "Така ще победим", а също и други идеи, но те трябва да бъдат оформени и да се спрем на определено заглавие и да се подготвим, тъй като репетициите ще започнат през тази пролет.

2. Трябва да направим една по-дългосрочна програма за българската класика, която да се реализира на сцената на Народния театър. Колкото и да е интересно "Чичовци", не можем само с него. Имаме Йовков, Яворов и редица заглавия, за които трябва да направим програма. И разговорът с режисьорите кой какво и кога ще прави. Никой не трябва да забравя, че една от основните задачи на театъра е новият прочит на българската национална класика. По този въпрос място за спорове няма. Проблемите по репертоара ще решим окончателно с режисьорите, с литературното бюро и с ръководителите на обществените организации. Димитрина Гюрова на два пъти ме предупреждаваше, че в този си вид

нашият репертоар е уязвим и някои хора ще обърнат внимание на това. Така че без да изпадаме в паника, трябва да обмислим сериозно тези въпроси. В никакъв случай не е правена специална негативна оценка на нашия репертоар, но трябва да бъдем чувствителни, тъй като Народният театър при всяка дискусия трябва да присъствува категорично като положителен пример, нещо което беше разколебано.

Има ли някакви въпроси?

Няма.

Преминаваме към точка "Разни". Аз нямам никакви особени проблеми.

Искам само да споделя с вас един въпрос. Преди известно време при мен дойде молбата на народния артист Богомил Симеонов за кандидатстване в нашия театър. Още тогава му казах, че това е деликатна работа, тъй като нашият театър се нуждае от актьори на млада възраст и от преди средната възраст и му казах, че трудно може да разчита неговата кандидатура на един радушен прием, особено сега, когато предстои пенсиониране. За другите театри не е толкова трудно, но тук от 80 души има тридесет и шест на пенсионна възраст.

Освен това, обърнато ни е внимание за необходимостта от попълване на театъра с млади актьори и актриси, току що завършили ВИТИЗ "Кр. Сарафов" или разпределени в провинциални или столични театри. На 4 и 5 ноември т.г. е обявен дебитът на Елжана Попова. Вие всички вече я познавате и ще решим заедно с комисията дали тя ще стане член на нашия творчески колектив. Но по мое мнение въпросът за приемането на млади актьори и актриси в нашия театър се движи малко мудно. Ще трябва да обсъдим много бързо и енергично на какви хора ще се спираме след въвеждането на конкурсната система за приемане на нови членове в театрите. Трябва да ходим по театрите,

да гледаме играта на младите ни колеги и да избираме подходящи за нашата трупа хора. Не може да се обяви конкурс и да дойде, който пожелае.

Сега искам да зная вашето мнение относно молбата на народния артист Богомил Симеонов за кандидатстване в нашия театър.

Имате думата.

Давам думата на Асен Миланов!

АСЕН МИЛАНОВ:

Като се съберете с режисьорската колегия за промяната в репертоара току виж може да го изберат за някоя пиеса и ако те нямат претенции ние за какво да го обсъждаме?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Смятам, че съображението на Асен Миланов е основателно. В режисьорската колегия този въпрос ще се обсъди и тогава ще се вземе решение.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

При мен идва Камелия Недкова. Подготвила е ролята на Касандра и моли да бъде видяна от Художествения съвет и да бъде оценена това, което е направила. Не държи непременно да излезе, а да бъде изказано мнението на колегите ѝ, защото смята че прави нещо ново. Аз я видях и също смятам, че има нещо, което си заслужава да бъде видяно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Камелия Недкова донесе при мен молба за ролята на Касандра. Аз ѝ отговорих, че преди да разговарям с режисьора, такъв въпрос на Художествения съвет не мога да поднасям. Имам молба за същата роля и от Райна Каназирева. Не искам да правя паралел, но в никакъв случай не бих поставил пред вас въпроса без да разговарям предварително с режисьора, за да може той пред мен спокойно да изложи всичките си съображения.

АСЕН ШОПОВ:

По този въпрос сега няма да говоря, но ми се иска нещо друго да споделя с вас. Обикновено такива неща се обсъждат предварително. Моля да се обсъди потребността от включването в състава на един човек в качеството на асистент режисьор или по пункта за езиковата култура. Нямаме такъв човек, който да държи под око този проблем, поне тези които не са на необходимото ниво в началото на своя път. Само коментираме и говорим за този недостатък, но никога не се предприемат конкретни мерки. Това, което предлагам е една сполучлива възможност. А също така и против тази безкрайно самотна рѳжисура, която няма възможност да се съветва с още един човек практически ангажиран като помощна единица. Спечелването на Петър Златев с случая не преследва домогванията на Х в театъра. Не зная даже дали той ще приеме, защото може да е решил за себе си да каже край на тази и"стория. Става дума за това, че имаме нужда от него. Мисля, че това поле е празно в театъра и трябва да направим крачка в тази посока. Асистент-режисьор или човек, който да се занимава с говорната култура на актьорите в театъра.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Струва ми се, че този въпрос трябваше да го обсъдите вътре в режисьорската колегия, тъй като това нещо при обсъждане на нова постановка винаги е преобладавало в забележките на Художествения съвет и особено на външните членове. Винаги се е стигало до въпроса за говорната култура, произношението и т.н. Даже разбрах, че онзи ден по повод на това, което са гледали режисьорската колегия и литературното бюро, основният въпрос се е свеждал пак до това. Имайки предвид репертоара ясно е, че наистина съществуват проблеми, с които ние не бихме се справили. Много от нас не са сериозно подготвени за едно такова нещо. Бихме могли да проведем един разговор във връзка с предложението на Асен Шопов. Петър Златев е завършил режисура във Виена и според мен много удачно е да се реши в добра светлина това предложение.

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

В нашия театър е необходимо да има хора, които да поддържат професионализма на състава. Ние нямаме нито гласов педагог, нито за движенията и всичко това неминуемо се отразява в една недобра посока. Освен това не зная защо изчезнаха асистент-режисьорите? Мисля че има хора, които с удоволствие биха работили тази работа. На всяка цена трябва да се намери място за вокално-гласови педагози, за асистент-режисьори и за педагог по движенията. Специално за Петър Златев, имах възможност да наблюдавам 9 години неговия живот във Виена. Той не си губи времето там. Работи и притежава много качества, които така могат да поддържат професионалното ниво на нашия говор, че действително да престанем да се срамуваме от публиката и от специалистите. Стига, разбира се, той да се съгласи, защото това, което ние му предлагаме за неговото ниво е неимоверно малко. Може би трябва да се измисли някаква друга длъжност.

АСЕН МИЛАНОВ:

Но вие така работихте тази пиеса, че нищо да не се разбере, скришом мога да кажа. Да бяхте го опосевстили, да го видим този човек.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Мисля, че е необходимо съгласието на тримата режисьори по един такъв проблем, тяхната колективна преценка. Да не увисне този човек после. И освен това ние очевидно можем да му предложим и някои функции, които са по-обща. А и актьорите ако сметнат, че могат с него да работят. Но ако неговите думи остават във въздуха и няма ефект от тях, какъв е смисълът?

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Познавам отдавна Петър Златев. Мисля че като прибавим неговата сериозност, самокритичност, непрекъснатата работоспособност за самоусъвършенствуване едно такова предложение заслужава да се разгледа и да се помисли точно каква функция ще изпълнява. Но аз не го виждам като асистент-режисьор. Използвам случая да подкрепя мнението на Иванка Димитрова за възстановяването на асистент-режисьорските бройки.

САВА ХАЛЪМОВ:

Понеже Асен Шопов отпрати въпроса си и към нас, актьорите, според мен въпросът се разделя на две – принципен и конкретен. По принцип сме абсолютно за – да има педагог по говорната култура. Въобще трябва да има и режисьор – педагог. Да не говорим за Роза Сирота, която е точно такъв режисьор – педагог. Тя върши черната работа. Т.е. този въпрос се свежда

до това можем ли въз основа на таблиците, които имаме да измислим една подходяща длъжност за такъв човек. Но в никакъв случай той не може да бъде приравнен до асистент-режисьор. Това; което може да прави този човек е докато режисьорът работи с 10 души другите двама да не си губят времето от 9 до 11 часа. Защото ние сме свикнали, че щом нямаме репетиции значи сме свободни сутрин, а това не е така. Това време ни е определено за репетиции, сами се убедихме последните дни, че можем да репетираме по два пъти на ден. Така трябва да се разпределя времето със свободните актьори, като на всекиго това ще е полезно. Затова и по принцип и конкретно подкрепям това предложение.

ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ:

Присъединявам се към това мнение и с удоволствие го приемам. Но искам да добавя нещо. Много е важно назначавайки го да му гласуваме определени права. Защото ако стане момче за поръчки няма да изпълни нашата благородна мисия. Тоест всички негови сигнали и предложения, които би направил трябва да имат много сериозен и категоричен отговор, тоест да бъдат узаконени като нещо, което задължително трябва да се направи. Така че този проблем е много плътно до всички въпроси, които поставяме за доброто на театъра.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Когато се работи дадена пиеса независимо от кой режисьор, мисля че той ще има недоверие в това, някой такъв педагог да работи даден монолог с актьора. Но това е нещо, което се прави от всички по света. Трябва да има унисон в посоката, в която работят двамата. От друга страна, това което казва Георги Гайтаников е съвършено правилно, защото ние актьорите сме много груби понякога.

АСЕН ШОПОВ:

Това не се регламентира, то зависи от срещите между двете страни. Ако аз нямах от него този коментар, не бих ви занимавал с този въпрос. Всеки, който дойде да чиракува няма да ни свърши работа. Всеки, който има педантично отношение към говора по дадености, психолог, готов на такъв вид дейност, на длъжност, която го удовлетворява, може да се занимава.

ВЕЛКО КЪНЕВ:

Аз съм абсолютно против такъв вид работа, защото кой ще е този актьор, който ще иска между него и режисьора да има някакъв друг човек. Но той може да бъде със собствен поглед, със собствена позиция върху това, което се работи. Смятам, че този вид дейност е за някакви студентски взаимоотношения или за някаква техническа помощ, която опира до друг вид хора, а не за този човек.

АСЕН ШОПОВ:

Какъв би бил полезният коефициент? Колкото и да коментирате, че Жана не може да говори на сцената, аз с това няма да се занимавам. И ще ви кажа оправяйте това нещо. Как ще го оправите? Или в определен вид работа ще има нужда от такава намеса. Търсим средно полезния смисъл от присъствието му.

МЛАДЕН КИСЕЛОВ:

Въпросът има две страни. Едната е свързана с конкретната личност, а другата е тази, върху която се спират повечето от изказалите се.

По първата страна: познавам Петър Златев и смятам, че има един единствен въпрос, който от желание и страст

към театъра е завършил режисура и в когото тази страст към анализиране и поставяне на текста е жива – по този начин всеки режисьор, който би имал в своя състав асистент Петър Златев трябва предварително да реши рамките на неговото участие. Защото това е човек с гледна точка. И тази гледна точка зависи от режисьора – дали ще бъде използван изцяло или частично, или като партньор на ринга. Но срещу актьора трябва да се пуска само режисьора. В този смисъл мястото на Петър Златев в театъра трябва да бъде ясно определено във всеки един конкретен ангажимент. Във всяка конкретна работа трябва да има ясно очертани граници в заповедта, когато се сформира творческия екип да се уточни между режисьорите и него. Защото когато е нужен на различни места не мога да си представя как ще стане. Това първо не е този човек. За мен това е странно.

От друга страна да се назначи само като специалисти по техника на речта също смятам, че е проблематично, тъй като къде свършва анализа и къде започват акцентите в една фраза, никой още не е могъл да го формулира. По този начин ако в паралелните репетиции се съмнявам дали се акцентира това, което аз съм анализирал, не бих допуснал да работи такъв човек с мен. Въпросът трябва да се реши конкретно. По принцип дали трябва да има такъв човек или не – според мен трябва да има специалист по правоговора, който да извършва тази работа, за която Асен говори преди малко. Но такъв човек трябва да има ясни функции. Функции на човек, който следи и неговите бележки трябва да бъдат заповеди към отделните актьори. Така че точно как си представя своето участие при нас, според мен трябва да каже той самият. Да го поканим на разговор в режисьорския съвет и подробно да изясним неговата гледна точка към бъдещото му участие в театъра, след което да вземем съответното решение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Да приключваме.

Смятам, че дискусията се оказа много полезна, тъй като се оформи ясно становище за мястото на един такъв човек в нашия колектив. Така както преценявам, вероятно във вторник ще можем да направим режисьорски съвет и по предложението на Младен Киселов ще поканим Петър Златев, ще побеседваме с него и ще решим как да постъпим.

Аз лично мисля, че един такъв човек има място в театъра, но със строго регламентирани функции. Ако неговите бележки, когато седи с режисьора и гледа представлението нямат ефект върху актьорите, няма защо да стои тук. Вариантите за използването на такъв човек при подготовката на постановките могат да бъдат много, друг е въпросът как ще му бъде обяснена неговата работа от режисьорите. Проблемът е много деликатен. За длъжността "асистент-режисьор" и въпрос не може да става, на такава длъжност дори и досега завършилите режисьори от ВИТИЗ "Кръстьо Саваџов" няма да дойдат при положение, че им се предлага режисьорско място в някой театър. Така че е необходимо много сериозно да се помисли по този въпрос. Това ще стане в един разговор пред режисьорската колегия с Петър Златев, а след това ще се съгласува с Комитета за култура, естествено, ако той приеме нашите условия, но преди всичко ние трябва да се съобразим с него.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

Както ви е известно Сава Хашъмов е разпределен на мястото на Любомир Кабакчиев в "Американска терапия", Вече ще са ни необходими репетиции с четиримата и много моля др. Воденичаров да направи една програма кога можем да работим всички. Поне пет - шест репетиции трябва да имаме.

САВА ХАШЬМОВ:

Става дума за вечерни, а в случая трябва да падат представления. Затова трябва да се направи една подробна програма кой кога е свободен.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ:

Тези представления, които са определени по програма могат да бъдат използвани като репетиции. Затова сме ги сложили.

ЕНЧО ХАЛАЧЕВ:

В такъв случай проблеми няма.

Искам само да споделя още нещо с вас. Декорът на "Чичовци" пристигна онзи ден от складовете в много окаян вид, магнитофоните се оказаха развалени, представлението започна в 19.15 часа, публиката негодуваше. Оказа се, че по същата причина е закъсняло и представлението на камерна сцена.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Трябва да бъдем по-твърди в такива случаи. Много често взеха да стават подобни неща. Онзи ден пък Камелия Недкова закъсня за представлението пак заради една такава объркана история, кой за какво бил виновен не се изясни, но представлението така или иначе закъсня с дванадесет минути.

Сега пък магнетофоните отказали. Те са длъжни да ги проверят още в 18.00 часа дали са готови за работа. Воденичаров, изясни тези неща и без никакви отстъпки всеки да си получи заслуженото. Не за първи път във тази служба стават аварии.

Имате ли други въпроси? - Няма.

З А К Р И В А Н Е:

ПРЕДСЕДАТЕЛ ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Другарки и другари,

Поради изчерпване на дневния ред обявявам заседанието на Художествения съвет за закрито!

ДИРЕКТОР:

/Д. Фучеджиев/